

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/25/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1615212290
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Kriváňová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1615212290.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave vo veci starostlivosti o maloletú T.Á. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom u rodičov, št. prísl. SR, dieťa rodičov: G. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. č. XXX, št. prísl. SR, zastúpeného JUDr. Rastislavom Kaššákom, PhD., AK so sídlom Bratislava, Medená ul. č. 5 a J. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. č. XXX, št. prísl. SR, o návrhoch rodičov na vydanie predbežného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Malacky, č.k. 8P/435/2015-34 zo dňa 8. februára 2016 takto

rozhodol:

Odvolací súd m e n í uznesenie Okresného súdu Malacky č.k. 8P/435/2015-34 zo dňa 8. februára 2016 tak, že nariaďuje toto predbežné opatrenie:

Maloletá T. V.Z., nar. XX.X.XXXX, sa zveruje do právoplatného skončenia konania vo veci o úpravu práv a povinností rodičov k maloletej, vo veci sp.zn. 8P 355/2006 vedenej na Okresnom súde Malacky, do osobnej starostlivosti matky.

Otec maloletej je povinný prispievať na výživu maloletej T. V. sumou 120,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v kalendárnom mesiaci k rukám matky maloletej.

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletou T. V., každý páry týždeň v kalendárnom roku v sobotu od 15.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepáry týždeň v kalendárnom roku v nedeľu od 14.00 hod. do 16.00 hod., vždy za prítomnosti matky maloletej, J. V., ktorá je povinná maloletú na stretnutie s otcom pripraviť v súlade s nariadeným predbežným opatrením s tým, že styk otca s maloletou sa bude realizovať v mieste bydliska matky.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Malacky uznesením č.k. 8P/435/2015-34 zo dňa 8. februára 2016 zamietol návrh otca na zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti a o úpravu styku matky s maloletou, zamietol tiež návrh matky na zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti, o určenie výživného a úpravu styku otca s maloletou. Okresný súd zveril maloletú do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov s tým, že otec bude predbežne vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú T. od pondelka nepárneho týždňa v kalendárnom roku od 18.00 hod. do pondelka párneho týždňa kalendárneho roka do 18.00 hod. Matka bude predbežne vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú T. od pondelka párneho týždňa kalendárneho roka od 18.00 hod. do pondelka nepárneho týždňa kalendárneho roka do 18.00 hod. Rodičia si maloletú T. prevezmú a odovzdajú v určený deň a hodinu tak, že preberajúci rodič, ktorého starostlivosť má nasledovať, si túto prevezme od odovzdávajúceho rodiča, v mieste bydliska odovzdávajúceho rodiča. Zároveň súd rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Okresný súd rozhodol na základe návrhu otca maloletej, doručeného súdu dňa 18.12.2015, ktorým žiadal, aby súd nariadil predbežné opatrenie a maloletú zveril do osobnej starostlivosti otca, do skončenia konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností a matke umožnil styk s maloletou T.

každý nepárny týždeň v sobotu od 13.00 hod. do 15.00 hod. a v nedeľu od 14.00 hod. do 17.00 hod. v prítomnosti otca. Otec návrh odôvodnil tým, že matka maloletej dlhodobo trpí psychickými problémami, pre ktoré sa dlhodobo a opakovane lieči v psychiatrickej nemocnici P. Pinela v Pezinku a v čase podania návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia bola matka hospitalizovaná od 06.10.2015. Otec tvrdil, že z dôvodu, že matka maloletej má zdravotné problémy psychického charakteru, maloletej poskytuje starostlivosť on ako otec.

Návrhom doručeným súdu dňa 02.02.2016 matka žiadala, aby súd nariadil predbežné opatrenie a zveril maloletú do jej osobnej starostlivosti a určil otcovi povinnosť platiť výživné vo výške 120,- eur mesačne a aby upravil styk otca s maloletou T. každý párny víkend v mesiaci v sobotu od 15.00 hod. do 18.00 hod. a v nedeľu od 14.00 hod. do 16.00 hod. za prítomnosti tretej osoby, ktorú nešpecifikovala. Matka v návrhu uviedla, že s otcom maloletej žili usporiadane v spoločnej domácnosti 7 rokov a po pôrode maloletej trpela laktačnou psychózou, pre ktorú bola hospitalizovaná. Spočiatku ju manžel podporoval. V roku 2015 plánovali s otcom druhé dieťa, preto postupne začala znižovať dávkovanie liekov. V návrhu matka uviedla, že v septembri, resp. októbri 2015 mala naplánovanú s maloletou návštevu svojich rodičov na Kysuciach. Otec o tom vedel a súhlasil s tým. Keď však mala odísť, otec maloletej vyvolal hádku, začal rozbíjať poháre a tak s maloletou zostala doma. Po tomto incidente sa jej zhoršil zdravotný stav, otec zavolať ošetrojúceho lekára, po podaní liekov stále spala a na nič si nevie spomenúť. Na ďalší deň 06.10.2015 bola hospitalizovaná v nemocnici v Pezinku a počas hospitalizácie sa správanie maloletej k nej zmenilo, a podľa názoru matky, otec izoluje maloletú od nej aj od okolitého sveta, zamyká sa s ňou v izbe, v kúpeľni, na WC. Matke zakazuje s maloletou sa rozprávať, akokoľvek sa k nej priblížiť. Maloletá stráca svojich kamarátov a dňa 19.01.2016 sa otec s maloletou odsťahoval k jeho rodičom a ona sa presťahovala do podnájmu. Matka uviedla, že alkohol nepije a všetky obvinenia, ktoré otec uviedol na jej adresu, sú nepravdivé. Zároveň matka poukázala na to, že otec maloletej sa v minulosti liečil v psychiatrickej ambulancii. Okresný súd spojil konania o zverenie maloletej do osobnej starostlivosti otca a tiež o zverenie maloletej do osobnej starostlivosti matky na spoločné konanie uznesením zo dňa 03.02.2016.

Okresný súd návrh matky a aj otca právne posúdil v súlade s § 74, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 O.s.p. a v súlade s § 28 ods. 1 Zákona o rodine a v odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že predbežné opatrenia neprejudikujú práva ani jedného z účastníkov a svoje opodstatnenie strácajú, keď súd poskytne ohrozeným alebo porušeným právam definitívnu ochranu, a preto nie sú rozhodnutiami konečnými a ich účelom je dočasná úprava pomerov účastníkov alebo zabezpečenie existujúceho súdneho rozhodnutia.

Súd prvého stupňa dospel k záveru, že v danom prípade je potrebné, aby boli rozhodnutím súdu upravené práva a povinnosti rodičov, pretože rodičia bez predbežného zásahu súdu, nie sú schopní sa dohodnúť na fungovaní vo vzťahu k maloletej a každý z rodičov v návrhu uviedol a prispôsobil návrh svojej pravde a situácii vo svoj prospech. Súd zistil, že ohrozujúce alebo poškodzujúce konanie matky nebolo zo strany otca oznámené pred hospitalizáciou matky a takéto konanie matky neuvádzal ani ošetrojúci lekár - primár oddelenia v Pezinku, ktorý práve naopak, poukázal na nevhodné správanie sa otca voči matke a požiadal o pomoc Úrad práce Malacky práve pre matku, preto ak by konanie alebo správanie sa matky bolo pre dieťa ohrozujúce, túto skutočnosť by lekár uviedol. Rovnako matka v predchádzajúcom období nesignalizovala také správanie sa otca k maloletej, ktoré by viedlo k podaniu podnetu na príslušné orgány polície. Zo správy školy ako aj obce Studienka je zrejmé, že rodičia spoločne zabezpečovali starostlivosť o maloletú. S prihliadnutím na dôvody podaného návrhu otca aj matky, na zverenie maloletej do osobnej starostlivosti, ako aj na obsah spisu a predložené písomné listinné dôkazy, súd nevyhovel ani jednému z rodičov a nezveril maloletú do starostlivosti jedného z rodičov, ale maloletú zveril do striedavej osobnej starostlivosti podľa zistenia, že je potrebné každému z rodičov presne stanoviť pravidlá a dobu, po ktorú sa bude o maloletú starať, pretože z vyjadrení oboch rodičov je zrejmé, že rodičia potrebujú takýto zásah do svojich kompetencií, keďže sa na ničom nevedia dohodnúť a daným stavom trpí iba maloletá.

Proti uzneseniu podal odvolanie otec maloletej, ktorý žiadal uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť. V odvolaní otec namietal odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p., že v konaní došlo k vadám podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p., že súd prvého stupňa účastníkovi odňal možnosť konať pred súdom, ďalej podľa § 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p., že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci a tiež odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p., že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z

nesprávneho právneho posúdenia veci. V odvolaní otec poukázal na ust. § 24, § 26 a § 36 Zákona o rodine, v zmysle ktorých je možná aplikácia striedavej osobnej starostlivosti v prípade, že rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú. Poukázal na zákonné podmienky zverenia dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, pretože prvoradý je záujem dieťaťa a striedavou starostlivosťou budú lepšie zabezpečené potreby dieťaťa. Obaja rodičia musia byť spôsobilí riadne vychovávať svoje dieťa a Zákon o rodine vždy uprednostňuje dohodu rodičov pred autoritatívnym súdnym rozhodnutím, pretože sa predpokladá, že rodičia dieťaťa najlepšie poznajú potreby maloletého dieťaťa a jeho záujem. V predmetnej veci bolo zistené, že rodičia majú problémy a maloletá má strach z matky. Hlavným dôvodom nesúhlasu otca s takouto úpravou je dôvodná obava o bezpečnosť, fyzické aj psychické zdravie maloletej. Matka trpí psychiatrickým ochorením, ide o psychiatrickú diagnózu, vážne duševné ochorenie, pri ktorom sa u matky prejavujú poruchy myslenia a vnímania, spolu so symptómami poruchy nálady. Správanie matky vyúsťuje do výrazných chorobných zmien správania, prežívania a emócií. V čase tzv. akútnej fázy, alebo v prípade, keď matka vynechá užívanie liekov alebo požíje na užitie lieky alkohol, jej stav ju úplne vylučuje z reality a zo schopnosti viesť zodpovedný život. Žiaľ matka má stavy, kedy vykonávanie jej rodičovských úloh je úplne vylúčené. Jedná sa o stavy, keď je apatická, trpí halucináciami a paranojami. Matka bola opakovane na toto ochorenie hospitalizovaná, naposledy v októbri 2015, hospitalizácia trvala 9 týždňov. Okrem týchto dôvodov je tu aj strach a obava z matky na strane maloletej. Žiaľ maloletá bola viackrát svedkom správania sa matky, ktorej prejavy boli poznačené spomínanou diagnózou matky. Otec bol z tohto dôvodu nútený opustiť spoločnú domácnosť, odišiel zo svojho domu, kde bývala aj matka. Otec aj s dcérou býva v dome svojich rodičov. Súdu bolo tiež známe, že matka uviedla na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, že otec maloletú sexuálne zneužíva. Otec uvádza, že táto informácia je klamstvom a v tejto veci podal trestné oznámenie pre prečin krivého obvinenia. Súd tak ako uvádza v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, tejto informácii neuveril. Napriek tomu sa však domnieva, že sú tu okolnosti, kedy treba zverenie maloletej riadne preskúmať, a až po riadnom konaní vo veci samej vydať rozhodnutie. Podľa názoru otca preto uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie a zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, nie je správne a otec žiadal toto uznesenie zrušiť.

K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky podaním zo dňa 29.03.2016, v ktorom uviedol, že o rodine maloletej T. V. sa dozvedel v novembri 2015, kedy prišiel otec oznámiť, že má v starostlivosti svoju dcéru a matka je hospitalizovaná v Pezinku na psychiatrickej klinike. Následne kontaktoval ÚPSVaR Malacky primár psychiatrického oddelenia, kde bola matka hospitalizovaná, že jej manžel odmieta pre ňu chodiť na priepustky. Na priepustky sa dostávala s inými osobami a po návrate uvádzala zvláštne správanie sa dcéry k nej. Uvádzala, že otec sa s dcérou zamyká na noc v spálni a berie si ju so sebou aj na záchod. Dcéra s ňou odmieta komunikovať, zakrýva si pred ňou tvár na znak toho, že sa jej bojí. Vzhľadom na uvedené bolo v rodine po prepustení matky vykonané sociálne šetrenie. V tom čase žili rodičia s maloletou v spoločnej domácnosti. Šetrenie v ich domácnosti bolo vykonané trikrát, vzhľadom na avizované problémy medzi rodičmi. Na rodinu sa opatrovník informoval na obecnom úrade, kde zistil, že matka je zamestnaná v predajni ako predavačka. So svojou dcérou mala veľmi pekný vzťah, ktorý sa asi narušil jej pobytom na psychiatrii. Počas tohto obdobia sa o dieťa staral otec. Po zmene situácie v rodine sa bola matka na obecnom úrade sťažovať, že jej otec bráni v stretávaní sa s dcérou. Zároveň sa na maloletú opatrovník informoval aj v základnej škole, kde navštevuje prvý ročník, kde bolo potvrdené, že obaja rodičia sa o maloletú zaujímajú, dieťa je do školy vždy riadne pripravené a čisté. Počas rozhovoru matka uvádzala, že otec sa s maloletou zamyká, berie si ju do sprchy a na záchod. Vyjadrila obavu a podozrenie zo sexuálneho zneužívania. Vzhľadom na oznámené skutočnosti ÚPSVaR Malacky toto podozrenie postúpil orgánom činným v trestnom konaní. V rodine opakovane zasahovala polícia, kedy došlo ku konfliktu medzi rodičmi. Každý z nich mal svoju verziu, kto konflikt vyvolal. Po jednom z konfliktov matka musela vyhľadať lekársku pomoc a musela byť týždeň práceneschopná. Rodičia na seba navzájom podali trestné oznámenie. Na ÚPSVaR sa tiež dostavila osoba, ktorá odmietla odhaliť svoju identitu. Uviedla, že do obdobia, pokiaľ bola matka na psychiatrii, sa o dieťa starala matka, s ňou bolo vidieť dieťa na ulici, ona ho vodila do škôlky a zabezpečovala starostlivosť o dieťa. V súčasnosti otec a jeho matka, manipulujú maloletú tak, aby sa matky bála, vykresľujú jej tie najhoršie predstavy o matke. S maloletou T. bol vykonaný pohovor. Prvý pokus bol za prítomnosti psychologičky, kde ju priviedol otec. Maloletá bola plačlivá a odmietala sa od otca pohnúť. Rozhovor nebol zrealizovaný. O ďalší pohovor sa úrad pokúsil v škole, kde maloletá plynule rozprávala a spolupracovala. Maloletá verbalizovala pozitívne emócie k otcovi a všetko negatívne videla v matke, avšak nevedela konkrétne popísať žiadne negatívne správanie matky. ÚPSVaR z uvedeného predpokladá vysokú mieru manipulačného správania zo strany otca a starej

matky, ktoré nepriaznivo pôsobí na psychický vývin dieťaťa. Počas šetrenia bolo zistené, že matka aj otec majú vytvorené podmienky na starostlivosť o maloleté dieťa. Matka uviedla, že vychovávateľka v školskom klube jej bola veľmi nápomocná pri príprave maloletej T. na návštevu matky. Keď sa maloletá T. rozhodla odísť s matkou domov, pred školou čakal otec aj so starou matkou, T. matke zobrali. Matka po tomto podala návrh na výkon rozhodnutia.

Vzhľadom na uvedené má ÚPSVaR za to, že je potrebná predbežná úprava práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu. Nakoľko majú obaja rodičia vytvorené vyhovujúce podmienky pre starostlivosť o maloletú a v minulosti ju zabezpečovali obaja rodičia, navrhuje, aby krajský súd uznesenie okresného súdu potvrdil. Odopieranie kontaktu maloletej s matkou nepriaznivo vplyva na je zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin.

K odvolaniu otca sa vyjadrila matka maloletej, ktorá nesúhlasila s dôvodmi podaného odvolania a považuje ich za účelové, s úmyslom zabrániť jej akýkoľvek styk s maloletou dcérou. Matka uviedla, že otec robí všetko pre to, aby medzi ňou a maloletou došlo k citovému odcudzeniu. Zdôraznila, že rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia a pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine. Pokiaľ otec v odvolaní uvádza, že má dôvodnú obavu o bezpečnosť, fyzické aj psychické zdravie maloletej, matka uviedla, že otec bol liečený na úzkostnú depresívnu poruchu diagnostikovaním choroby ALS, LATERÁLNA SKLÉRÓZA. Na túto chorobu bol liečený ambulantne v Psychiatrickej ambulancii u T. Y. V. v Malackách. Liečbu nedokončil a svojvoľne ju ukončil, potom sa jeho správanie úplne zmenilo, začal sa ľutovať, podozrievať ju z nevery, začal piť a byť agresívny. Matka nesúhlasila s dôvodmi odvolania, že nie je schopná viesť zodpovedný život, že trpí halucináciami a že bola na to opakovane hospitalizovaná. Uviedla, že po pôrode bola diagnostikovaná popôrodná depresia, na základe ktorej dlhodobo užívala lieky a bola ambulantne sledovaná u psychiatra. Začiatkom roku 2015 chceli mať ďalšie dieťa a po konzultácii s psychiatrom bolo možné riziko návratu choroby, pri znižovaní dávok. Podľa názoru matky, maloletá má z nej strach, ale prisudzuje to zlému vplyvu otca na maloletú, jeho huckanie proti nej, otec jej odmieta umožniť telefonovať s maloletou, izoluje ju od maloletej a začali sa zamykať v izbe, na WC a aj v sprche. Otec jej dlhodobo bráni v stretávaní sa s maloletou a pri pokuse o stretnutie bola fyzicky napadnutá, a preto podala aj trestné oznámenie. Otec dlhodobo zavádza, klame aj políciu alebo svojho právnicka a v odvolaní uvádza nepravdivé tvrdenia, ktorými sa snaží jej zámerne ublížiť. V mesiaci marec mala mať maloletú od 07.03.2016 do 14.03.2016. Keď prišla pre dcéru, tak otec jej maloletú odmietol odovzdať, a keď tvrdila, že podľa rozhodnutia jej musí dcéru odovzdať, tak otec sa vyjadril, že neuznáva rozhodnutie súdu, a preto jej dcéru nedá. Dňa 08.04.2016 bola okresnému súdu doručená správa ÚPSVaR zo dňa 07.04.2014 o výkone striedavej osobnej starostlivosti rodičov k maloletej T. V., z ktorej vyplýva, že v stredu dňa 09.03.2016 si bola matka pre dcéru v škole a uviedla, že vychovávateľka v školskom klube jej bola nápomocná pri príprave maloletej T. na návštevu matky. Hneď pred školou sa objavil otec s tetou maloletej a zobrali maloletú so sebou a otec matke povedal, že neuznáva platnosť rozhodnutia, a preto si maloletú berie so sebou domov. Dňa 10.03.2016 si matka prišla pre dcéru do školy, ale dcéra tam už nebola. Pani vychovávateľka jej oznámila, že si ju vybral priamo v škole po vyučovaní o 11:30 hod.

Dňa 11.03.2016 ÚPSVaR Malacky vykonal šetrenie pri preberaní maloletej T. v škole matkou. Matka čakala v škole o 11:30 hod. na maloletú T., kedy jej skončí vyučovanie. Matka sa v škole stretla s maloletou T. v ŠKD, kde sa s ňou rozprávala za prítomnosti vychovávateľky. Maloletá matke oznámila, že s ňou nemôže ísť. DO ŠKD prišiel otec, bez predchádzajúceho privolania matkou, a keď ho maloletá T. zbadala, podišla k nemu, objala ho a odišla s ním domov. Nato matke vyhľadli slzy a odišla domov. Vychovávateľka ukázala obrázok, ktorý maloletá T. nakreslila. Na obrázku bola usmiata tvár matky a okolo celej tváre boli srdiečka. Vychovávateľka uviedla, že keď sa otec dozvedel, čo maloletá nakreslila, obvinil ju z toho, že maloletej viedla pri kreslení ruku. Na ďalší deň maloletá nakreslila obrázok, kde napísala pre otca, babku a dedka a na obrázok položila vázičku s kvetmi. Pani vychovávateľka uviedla, že otec odhlásil maloletú zo ŠKD. Situácia, ktorá sa stala v stredu 09.03.2016 vychovávateľka opísala tak, že matka odchádzala s maloletou zo ŠKD a cez okno videli, že maloletá je veselá, spokojná a v pokoji išla so svojou matkou. Keď sa pri škole objavil otec, maloletá sa rozbehla k nemu a odišla s otcom domov. Vychovávateľka uviedla, že táto situácia, ktorá sa deje, nemá dobrý dopad na maloletú T.. Triedna učiteľka maloletej tiež uvádza, že situácia, ktorá sa v rodine deje, nie je dobrá a otec bráni matke v stretávaní sa s maloletou. Matka uviedla, že s otcom uzavreli mediačnú dohodu, kde sa dohodli na tom, že matka v párnom týždni bude navštevovať maloletú v škole, a to v čase od 12:00 hod. do 12:30 hod., kde si potom pre maloletú do školy príde otec. Každý deň bude otec vodiť maloletú na ihrisko, kde

sa bude matka s maloletou stretávať. Matka uviedla, že po 02.05.2016 bude stretnutie k prehodnoteniu mediačnej dohody, kde matka bude trvať na riadnom plnení striedavej starostlivosti.

Vzhľadom na to, že obaja rodičia zmenili bydlisko, bolo obidvoch rodičov vykonané sociálne šetrenie znovu. Počas šetrenia bolo zistené, že matka aj otec majú vytvorené podmienky na starostlivosť o maloleté dieťa. Vzhľadom na uvedené má ÚPSVaR za to, že otec upiera styk maloletého dieťaťa s matkou, čo negatívne vplýva na jeho fyzický, psychický a sociálny vývoj.

Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) prejednal vec podľa § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že sú splnené podmienky pre zmenu odvolaním napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa.

Predbežné opatrenie možno vydať pred začatím konania, alebo po začatí konania. V oboch prípadoch je možné ho nariadiť z dvoch dôvodov. Jedným je dočasná úprava právnych pomerov účastníkov a druhým je zabezpečenie výkonu súdneho rozhodnutia, ak by mal byť ohrozený. Spoločným znakom oboch typov predbežných opatrení je ich predbežný a dočasný charakter.

Podľa § 76 ods. 1 písm. f/ O.s.p. predbežným opatrením môže súd uložiť účastníkovi najmä, aby niečo vykonal, niečo sa zdržal, alebo niečo znášal.

Z dočasného charakteru predbežných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením nemusí súd zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné na vydanie konečného rozhodnutia vo veci samej. Nemožno ho však vydať iba na základe tvrdení navrhovateľa, bez osvedčenia aspoň základných skutočností umožňujúcich prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť dočasná ochrana. Navrhovateľ preto musí už v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia uviesť a opísať rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce vydanie predbežného opatrenia.

Nariadenie predbežného opatrenia je podľa zákonných predpokladov uvedených v Občianskom súdnom poriadku prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, že tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, že táto dočasná úprava je potrebná, že sa v právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvorí nenávratný stav a že sa neprimeraným spôsobom nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi a že účastník nie je obmedzený spôsobom neprimeraným povahy veci. Pri rozhodovaní o nariadení predbežného opatrenia súd skúma aj to, či návrh je prípustný z hľadiska ústavno-procesných princípov platných v civilnom procese, či je opodstatnený z hľadiska ochrany ústavou zaručených práv a slobôd, ktoré by mohli byť obmedzené, vylúčené, alebo suspendované výrokom predbežného opatrenia.

Odvolací súd k námietke otca maloletej v podanom odvolaní, (§ 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p. a § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.), v ktorom vytykala okresnému súdu, že súd neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p., že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, poukazuje na ustanovenie § 75 ods. 6 O.s.p. podľa ktorého súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez výsluchu účastníkov a bez nariadenia pojednávania. Tiež podľa § 75 ods. 4 O.s.p. o predbežnom opatrení musí súd rozhodnúť najneskôr do 30 dní po doručení návrhu, v prípadoch uvedených v § 76 ods. 1 písm. b/ O.s.p. tak musí urobiť do siedmich dní, v prípadoch uvedených v ustanovení § 76 ods. 1 písm. g/ O.s.p. tak musí urobiť najneskôr do 48 hodín a v prípadoch uvedených v ustanovení § 75a tak musí urobiť do 24 hodín od doručenia návrhu.

Z uvedeného vyplýva, že pri prijímaní takéhoto opatrenia, ktoré je opatrením dočasným a predbežným, prevláda požiadavka rýchlosti konania nad úplným preukázaním uplatneného nároku. Aj v konaní o predbežnom opatrení musí súd hodnotiť vykonané dôkazy, pritom (pri súčasnom preukázaní potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov) rozhodné skutočnosti, (predovšetkým nárok sám) nemusia byť spoľahlivo preukázané. K nariadeniu predbežného opatrenia stačí, ak sú tvrdené skutočnosti aspoň osvedčené, t.j. ak sa javia aspoň pravdepodobnými. Procesnú zodpovednosť v uvedenom smere nesie navrhovateľ predbežného opatrenia.

Zákon preto nepredpokladá, že súd bude pri rozhodovaní o predbežnom opatrení vykonávať dokazovanie a naopak, vo vedomí, že výsluchom účastníka konania, proti ktorému návrh na nariadenie

predbežného opatrenia smeruje, by mohol byť zmarený účel uvedeného opatrenia; v ustanovení § 75 ods. 6 O.s.p. výslovne formuloval zásadu, že účastníci nemusia byť pred rozhodnutím o návrhu na predbežné opatrenie vypočutí a rovnako, že súd nemusí nariadiť pojednávanie. Pri samotnom osvedčovaní nároku (na základe predložených listín) potom nie je treba dôsledne dodržiavať tie formálne požiadavky, ktoré zákon ukladá pri dokazovaní, vrátane požiadavky, aby sa druhá strana sporu mohla pred rozhodnutím o predbežnom opatrení k obsahu listín, z ktorých bude súd robiť záver o tom, či sú splnené predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia, vyjadriť.

Zo zákonného ustanovenia (§ 75 ods. 6 O.s.p.) treba vyvodiť, že účastníci nemusia byť vypočutí, a že súd pri nariadení predbežného opatrenia nemusí nariadiť pojednávanie, pretože sa nejedná o prejednanie veci samej. Citované ustanovenie je práve výnimkou zo zásady ustanovenej v § 18 a § 115 O.s.p. Súd o návrhu na vydanie predbežného opatrenia rozhoduje aj bez výsluchu účastníkov, tým je daná možnosť súdu rozhodnúť o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia aj bez toho, že by sa účastníci k návrhu predbežného opatrenia priamo a ústne vyjadrili. Takýto postup v konaní umožňuje súdu vychádzať z predpokladov, ktoré osvedčujú dôvodnosť takéhoto návrhu, bez toho, aby nariadil pojednávanie, alebo vypočul účastníkov.

V danom prípade preto námietka otca maloletej v podanom odvolaní, týkajúca sa nedostatočne vykonaného dokazovania a namietaných nesprávnych skutkových zistení nebola dôvodná.

V súvislosti s námietkou otca maloletej, ktorá sa týka nedostatočne vykonaného dokazovania pred rozhodnutím o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia odvolací súd poukazuje na to, že už v návrhu na vydanie predbežného opatrenia, podaného pred začatím konania musí byť zrejmé, čoho sa mieni navrhovateľ v budúcom konaní domáhať. Pri zisťovaní skutočností potrebných pre nariadenie predbežného opatrenia nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Neznamená to však, že predbežné opatrenie možno vydať len na základe návrhu bez osvedčenia aspoň základných skutočností potrebných pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana.

Pokiaľ otec v podanom odvolaní namietal, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O.s.p.) treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Predbežné opatrenie v oblasti starostlivosti súdu o maloletých by malo byť len krátkodobým provizóriom a nie konečným rozhodnutím vo veci samej. Účelom predbežného opatrenia v konaní o výchove maloletého dieťaťa je dočasná úprava pomerov účastníkov konania, resp. ochrana potenciálneho výkonu rozhodnutia, ktorý by mohol v budúcnosti byť ohrozený. Osobitosť inštitútu spočíva v skutočnosti, že ide o súdnu úpravu, avšak pred vydaním rozhodnutia vo veci samej. Toto opatrenie má mať výnimočný charakter, v prípade rozhodnutí o výchove maloletých detí má svojim spôsobom smerovať k ich „prežitiu“. Z tohto hľadiska právna úprava zodpovedá Dohovoru o právach dieťaťa, ktorý zaraďuje právo na prežitie medzi právami dieťaťa na popredné miesto.

V článku 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem dieťaťa. V zmysle článku 41 ods. 4 Ústavy SR, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov a deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností, alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na

výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi.

Matka maloletej a tiež aj otec v podanom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia tvrdili, že je potrebné upraviť pomery účastníkov, teda rodičov maloletej do času, kým súd rozhodne vo veci o úpravu práv a povinností rodičov k maloletej. Obaja rodičia vo svojich návrhoch na nariadenie predbežného opatrenia žiadali, aby súd zveril maloletú do ich osobnej starostlivosti, teda do osobnej starostlivosti matky, alebo do osobnej starostlivosti otca. Súd prvého stupňa nepovažoval za dôvodné oba návrhy a sám rozhodol, že maloletú zveril do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov.

Otec v podanom odvolaní tiež tvrdil, že matka má zdravotné problémy, liečila sa na psychiatrii, a preto nie je spôsobilá sa starať o maloletú a neumožňuje jej osobnú starostlivosť o maloletú na základe rozhodnutia súdu, ktorým je nariadené predbežné opatrenie, proti ktorému podal otec odvolanie, pretože s ním nesúhlasí a matka tvrdila, že otec rozhodnutie súdu odmieta rešpektovať. Matka vo svojom vyjadrení tvrdila, že aj otec bol liečený u psychiatra, tiež má psychické zdravotné problémy, je agresívny, neumožňuje jej ani stretnúť sa s maloletou. Matka tvrdila, že má záujem sa o svoju dcéru starať a aktívnym spôsobom sa podieľať na jej výchove a nesúhlasí s tým, že otec si prisvojuje výlučné právo na starostlivosť o maloletú.

Odvolací súd považuje za potrebné k tomu uviesť, že právo mať dieťa u seba je ústavným vyjadrením zásady, že starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov a deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu, na základe zákona. K násilným zásahom do práv rodiča mať dieťa u seba patrí zadržanie, väzba rodiča, alebo dieťaťa, ochranná výchova, výchovné opatrenie a pod. Okrem násilných zásahov do práva rodiča mať dieťa u seba sa toto oprávnenie redukuje tiež fakticky v dôsledku skutočnosti, že rodičia maloletého dieťa spolu nežijú. Pretože im vo väčšine prípadov patrí obom výkon rodičovských práv a povinností v rovnakej miere a dieťa nemôže byť súčasne členom dvoch domácností, je v takom prípade nevyhnutné aj právne rozhodnúť, ktorému z rodičov zostane toto právo zachované v plnej miere a dieťa mu bude zverené do osobnej starostlivosti a ktorému z rodičov sa právo osobne sa o dieťa starať odoberie a vznikne mu úplne nové právo - právo styku s dieťaťom.

V danom prípade je maloletá v osobnej starostlivosti otca, i napriek rozhodnutiu súdu o striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ktorú otec odmieta rešpektovať. Odvolací súd, vzhľadom k tomu, že rodičia sa nedokážu dohodnúť na podstatných otázkach týkajúcich sa starostlivosti o maloletú a zo strany otca dochádza k obmedzovaniu styku s maloletou a ako z vykonaného zistenia a skúmania pomerov v rodine vyplýva, otec nemá snahu zabezpečiť, aby mohla matka vykonávať svoje právo starostlivosti o maloletú, odvolací súd považuje za nutné skúmať, či je naďalej v súlade so záujmom maloletej striedavá starostlivosť nariadená predbežným opatrením, alebo či nie je potrebné zmeniť výchovné prostredie maloletej a na základe návrhov otca a matky, im vyhovieť a zveriť maloletú do osobnej starostlivosti jedného z rodičov.

V tej súvislosti odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že na psychiku dieťaťa veľmi pôsobí nekomunikatívnosť rodičov pri jeho odovzdávaní. Jedná sa o výrazne nežiadajúci jav pre osobnostný vývoj aj duševné zdravie maloletého dieťaťa. Je preto treba v záujme dieťaťa tento negatívny stav zmeniť. Akákoľvek striedavá osobná starostlivosť predpokladá zo strany rodičov predovšetkým toleranciu, spoločnú vôľu a schopnosť spolu komunikovať a spolupracovať a najmä nezapájať dieťa do svojich vzájomných problémov. Jedným z určujúcich faktorov pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti je schopnosť rodiča spolupracovať s druhým rodičom pri výchove dieťaťa. Ak táto spolupráca a komunikácia nie je bez zjavného dôvodu naplnená, je rodič výchovne nespôsobilý.

V danom prípade sa preto nemožno stotožniť so záverom súdu prvého stupňa, ktorý nariadil predbežné opatrenie a zveril maloletú do striedavej starostlivosti, bez toho, aby s tým rodičia súhlasili, pretože ako otec, tak aj matka, žiadali zveriť maloletú do ich osobnej starostlivosti, teda jedného z rodičov a nie do striedavej osobnej starostlivosti, pričom je nutné zdôrazniť, že otec proti tomuto predbežnému opatreniu podal odvolanie, s rozhodnutím súdu nesúhlasí a žiada ho zrušiť. Nariadené predbežné opatrenie súdom je realizované takým spôsobom, že otec odmieta dieťa matke odovzdať v určenom čase, nerešpektuje rozhodnutie súdu a tým nepriaznivo pôsobí na zdravý vývoj maloletej, možno tak konštatovať, že koná v rozpore so záujmom maloletej. Pri rozhodovaní musí súd prihliadať na záujem maloletého dieťaťa najmä

na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia, ako aj na právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom.

Rozhodnutie o zverení maloletého dieťaťa jednému z rodičov do osobnej starostlivosti zachováva všetky rodičovské práva a povinnosti aj tomu z rodičov, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti. Tento rodič, aj keď je spravidla prevažne vylúčený z bezprostredného výkonu svojich rodičovských práv a povinností, najmä sústavného výchovného pôsobenia na maloleté dieťa, nie je pozbavený práva dieťa vychovávať. Jedným z prostriedkov na zabezpečenie čiastočnej spoluúčasti rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na výchove maloletého dieťaťa a na udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citových vzťahov, je osobný styk rodiča s maloletým dieťaťom. Úlohou rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do výchovy, je najmä to, aby pri styku s maloletým dieťaťom svoju úlohu vo výchove dieťaťa uplatňoval len pozitívnym spôsobom v súlade s § 30 Zákona o rodine a čl. 29 Dohovoru o právach dieťaťa. Úlohou rodiča, ktorý má maloleté dieťa v osobnej starostlivosti, je okrem iného aj to, aby so zreteľom na záujem dieťaťa vytváral priaznivé podmienky na styk tohto rodiča s maloletým dieťaťom, a to najmä vedením dieťaťa k správneému vzťahu k tomuto rodičovi. V čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí byť záujem dieťaťa.

Odvolací súd zastáva názor, že v danom prípade obaja rodičia majú dobré osobnostné predpoklady pre výchovu maloletej a každý z nich by mal nezastupiteľným spôsobom prispievať k tomu, aby doposiaľ úspešný duševný a osobnostný vývin maloletej pokračoval i naďalej. Vzhľadom na postoj otca, ako bolo opísané vyššie, sa považuje z psychologického hľadiska za vhodnejšie, pre ďalší zdravý vývoj maloletej a jej riadnu výchovu výchovné prostredie matky.

Odvolací súd po zohľadnení všetkých relevantných skutočností, dospel k odlišnému právnemu záveru, ako súd prvého stupňa, že matka má lepšie predpoklady pre riadny výkon osobnej starostlivosti o maloletú, ktorú zabezpečovala už od jej narodenia a ktorá nebola spochybnená ani šetrením pomerov Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny a okrem toho z doterajšieho zistenia vyplýva, že v škole vychovávateľka uviedla, že situácia v rodine, ktorá sa deje, nemá dobrý dopad na maloletú T. a triedna učiteľka maloletej tiež uvádza, že situácia, ktorá sa v rodine deje, nie je dobrá a otec bráni matke v stretávaní sa s maloletou. Podľa vyjadrenia ÚPSVaR vzhľadom na to, že obaja rodičia zmenili bydlisko, bolo u obidvoch rodičov vykonané sociálne šetrenie znovu. Počas šetrenia bolo zistené, že matka aj otec majú vytvorené podmienky na starostlivosť o maloleté dieťa. Vzhľadom na uvedené má ÚPSVaR za to, že otec upiera styk maloletého dieťaťa s matkou, čo negatívne vplyva na jeho fyzický, psychický a sociálny vývoj.

Treba zdôrazniť, že rodič má právo sa s dieťaťom stykať. Ak by styk s rodičom negatívne vplyval na záujmy dieťaťa, alebo by tu existovala odôvodnená obava z tohto negatívneho vplyvu, súd po tomto zistení obligatórne styk maloletého dieťaťa s rodičom obmedzí alebo ho aj zakáže. Obmedzenie môže napríklad spočívať v určení kratšieho času pre styk dieťaťa s rodičom, než aké boli dohodnuté v dohode rodičov alebo určené skorším rozhodnutím súdu.

Existuje viacero faktorov pre rozhodnutie o tom, ktorému z rodičov má byť dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Medzinárodné pramene práva, európska judikatúra, ako aj slovenský Zákon o rodine už úplne jednoznačným spôsobom zmenili svoj postoj k postaveniu rodičov pri realizácii výkonu ich rodičovských práv a povinností. Pokiaľ rodič má záujem rovnocenne sa podieľať na výchove dieťaťa a nesprává sa spôsobom, ktorý by odôvodňoval zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, potom je súd povinný využiť všetky zákonné prostriedky na to, aby mu jeho právo priznal a zabezpečil jeho riadnu realizáciu. Pri rozhodovaní o akejkoľvek otázke súvisiacej s výkonom rodičovských práv a povinností, treba aplikovať povinnosti, ktoré štátu vyplývajú z pozitívneho záväzku v rodinnoprávnych vzťahoch.

Záujmom dieťaťa nepochybne je, aby bolo v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že aj ten druhý je dobrým rodičom. Akékoľvek prisvojovanie si práva na rozhodovanie o tom čo je, alebo nie je najlepším záujmom spoločného dieťaťa len jedným z rodičov je dôvodom jednak na využitie procesných prostriedkov na zmenu tohto nesprávneho postoja, jednak na zmenu rozhodnutia o zverení a to aj bez návrhu. Pokiaľ

preferenčný rodič svoj negatívny postoj nezmení ani v dôsledku vykonaných opatrení súdu, potom je nevyhnutnosťou zmena nesprávneho výchovného prostredia, keďže v tomto prípade je jeho stabilita negatívom. Dáva záruky toho, že dieťa bude vychovávané v ovzduší nepriateľskom druhému rodičovi, bude manipulované, citovo vydierané, programované, alebo korumpované. Žiadna z týchto výchovných metód nemôže napomôcť dosiahnuť cieľ výchovy tak, ako to formuluje Dohovor o právach dieťaťa.

Odvolačný súd po preskúmaní veci s prihliadnutím na dôvody podaného odvolania, dospel k záveru, že vzhľadom na skutočnosti, ktoré vyplývajú zo spisu a stav aký doteraz trvá medzi rodičmi maloletej je potrebné, aby súd dočasne upravil pomery účastníkov, teda rodičov maloletej v súlade s ustanovením § 76 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a tiež v súlade so záujmom maloletej. Matka maloletých detí je pritom povinná rešpektovať práva otca na výkon jeho rodičovských práv a povinností a zo strany otca je potrebné, aby rešpektoval nariadené predbežné opatrenie a vykonával svoje rodičovské práva tak, aby neboli ohrozené záujmy maloletej. Nedorozumenia a hádky medzi rodičmi, majú nepriaznivý vplyv na vývoj maloletej. Odvolačný súd v tej súvislosti dáva do pozornosti ustanovenie článku 18 Dohovoru o právach dieťaťa, podľa ktorého základným zmyslom starostlivosti rodičov, musí byť záujem dieťaťa. Starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodiča a rodič má právo sa s dieťaťom stykať, ale ak by styk s rodičom negatívne vplýval na záujem dieťaťa súd styk maloletého dieťaťa s rodičom môže obmedziť, alebo ho aj zakázať a môže obmedziť styk a určiť kratší čas pre styk dieťaťa s rodičom, než ako bolo určené skorším rozhodnutím súdu.

V danom prípade je maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky, ktorá dokáže zabezpečiť, aby boli zabezpečené práva obidvoch rodičov na výchovu a starostlivosť o maloletú, teda aj zo strany otca počas styku s maloletou v určenom čase. Pokiaľ otec nerešpektoval právo matky na starostlivosť o maloletú a tiež právo maloletej na výchovu a starostlivosť zo strany matky, nekonal v záujme maloletej a pokiaľ otec nesúhlasil s nariadením striedavej starostlivosti o maloletú, zároveň z vykonaného zistenia ÚPSVaR vyplýva, že takýto spôsob starostlivosti v danom prípade nie je vhodný, odvolačný súd dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné zmeniť a rozhodnúť v súlade so záujmom maloletej a zveriť maloletú do osobnej starostlivosti matky.

Odvolačný súd preto podľa § 220 O.s.p. uznesenie súdu prvého stupňa zmenil a nariadil predbežné opatrenie, ktorým maloletá T. V., nar. XX.X.XXXX, sa zveruje do právoplatného skončenia konania vo veci o úpravu práv a povinností rodičov k maloletej, vo veci sp.zn. 8P 355/2006 vedenej na Okresnom súde Malacky, do osobnej starostlivosti matky. Otec maloletej je povinný prispievať na výživu maloletej sumou 120,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v kalendárnom mesiaci k rukám matky maloletej. Odvolačný súd upravil styk otca s maloletou tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý párny týždeň v kalendárnom roku v sobotu od 15.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepárny týždeň v kalendárnom roku v nedeľu od 14.00 hod. do 16.00 hod. vždy za prítomnosti matky maloletej, J. V., ktorá je povinná maloletú na stretnutie s otcom pripraviť v súlade s nariadeným predbežným opatrením s tým, že styk otca s maloletou sa bude realizovať v mieste bydliska matky.

Odvolačný súd pri rozhodnutí vychádzal z článku 41 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť v spojení s § 24 ods. 4 Zákona o rodine, podľa ktorého súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností, alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom.

Otec maloletej tieto zákonné ustanovenia nerešpektoval, a preto bolo potrebné rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. zmeniť a zveriť maloletú do osobnej starostlivosti matky.

Pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv súd vždy prihliada najmä na záujem maloletého dieťaťa. V prípadoch týkajúcich sa maloletých detí, je úprava rodičovských práv predbežným opatrením opodstatnená vtedy, ak je to potrebné na zabezpečenie riadnej starostlivosti o dieťa, ktorá z rôznych dôvodov zabezpečená nie je, a to najmä uložením povinnosti do rozhodnutia vo veci samej platiť výživné v nevyhnutnej miere (§ 76 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) a odovzdaním dieťaťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti (§ 76 ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Občiansky súdny poriadok umožňuje v prípadoch, týkajúcich sa maloletých detí, nariadiť predbežné opatrenie aj z iných dôvodov, napríklad v prípade, ak je tu hrozba ohrozenia fyzického alebo psychického zdravia maloletých detí, a to napríklad aj zákazom styku, ktorý bol upravený súdnym

rozhodnutím. Pre takéto rozhodnutie je však potrebné, aby bolo preukázané, že maloletým deťom hrozí taká bezprostredná ujma, pre ktorú by bol potrebný okamžitý zásah súdu formou predbežného opatrenia, teda, že toto rozhodnutie neznesie odklad a je tak potrebné upraviť vzťahy medzi účastníkmi konania ešte pred rozhodnutím vo veci samej. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že právo styku rodiča s dieťaťom je špeciálnou zložkou rodičovských práv a povinností vznikajúcej v dôsledku reálne existujúcej osobnej starostlivosti druhého rodiča.

V prípade maloletých detí a úpravy stretávania sa s rodičom, je rozhodujúci vek, vývinové možnosti a potreby, zdravotný stav detí, citové väzby a v akej miere a akým spôsobom tento rodič doposiaľ zabezpečoval starostlivosť o maloleté dieťa. Úplné alebo čiastočné obmedzenie styku rodiča s dieťaťom znamená nielen zásah do jeho práv, ale i zásah do práv dieťaťa, ktoré má právo vytvárať a budovať si vzťah s oboma rodičmi.

Z dôvodu, že maloletá bola zverená do osobnej starostlivosti matky, bolo zároveň potrebné, aby bol upravený styk otca s maloletou a to najmä z dôvodu, že rodičia sa nedokážu dohodnúť na podstatných otázkach, týkajúcich sa starostlivosti o maloletú, medzi ktoré patrí aj stretávanie sa s rodičom, ktorému nebola maloletá zverená do osobnej starostlivosti. V danom prípade preto bolo osvedčené, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy, by bolo ohrozené právo maloletého dieťaťa na zabezpečenie styku s otcom. Stretávanie otca s maloletou odvolací súd upravil v súlade s návrhom matky, ktorá žiadala styk otca s maloletou upraviť rozhodnutím súdu. Zároveň odvolací súd rozhodol, že stretávanie sa bude uskutočňovať v prítomnosti matky a v mieste bydliska matky a maloletého dieťaťa z toho dôvodu, aby otec nemal možnosť naďalej ovplyvňovať maloletú aby odmietala matku. Pokiaľ otec tvrdil, že matka nie je schopná sa o maloletú postarať, pretože bola liečená u psychiatra, takýto problém vznikol aj na strane otca, ktorý tiež bol liečený u psychiatra, ako vyplýva z obsahu spisu. Preto nemožno prijať tvrdenie otca, že matka sa nedokáže o dieťa postarať. Otec spôsobil, že nebolo rešpektované právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. Za danej situácie je predpoklad, že matka bude rešpektovať záujem maloletej stretávať sa s otcom a nebude ovplyvňovať maloletú proti otcovi.

Podľa § 76 ods. 1 písm. a/ O.s.p., predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby platil výživné v nevyhnutnej miere.

Predbežné opatrenie podľa citovaného zákonného ustanovenia je možné nariadiť iba v prípade, ak je nutné zabezpečiť výživu v nevyhnutnej miere len na uspokojovanie základných osobných (životných) potrieb oprávneného, pričom nie je rozhodujúce, že povinný je schopný platiť aj vyššie dávky výživného, a nakoľko inštitút predbežného opatrenia v uvedených konaniach má slúžiť k ochrane práv dieťaťa v situáciách, keď sú práva dieťaťa zjavne ohrozené, a to do doby, keď o výchove dieťaťa, nebude rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine, sa rozsah výživného v predbežnom opatrení zásadne odlišuje od jeho rozsahu v konečnom rozhodnutí, okrem prípadu, ak nevyhnutná miera je súčasne aj limitom schopností a možností povinného, keďže výrok predbežného opatrenia nepredurčuje obsah meritórneho rozhodnutia.

Z uvedeného vyplýva, že matkou maloletého navrhovaná povinnosť prispievať predbežne na výživu dieťaťa sumou 120,- eur mesačne, zákonné atribúty zabezpečenia výživného potrebného na prežitie dieťaťa v zmysle § 76 ods. 1 písm. a/ O.s.p. spĺňa.

Dočasnou úpravou urobenou vo forme predbežného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi.

Odvolací súd k tomu považuje za potrebné uviesť, že matka maloletej sama súhlasila so striedavou starostlivosťou o maloletú a vychádzala z okolností existujúcich v danom čase, najmä pokiaľ ide o výchovné prostredie otca, jeho schopnosť sa o dieťa postarať, jeho vlastnosti, správanie a vplyv prostredia, v ktorom otec žije na najlepší záujem maloletého dieťaťa a jeho dostatočnú a riadnu starostlivosť. Matka však v súčasnej dobe schopnosť otca postarať sa o maloletú namieta, tieto namietané skutočnosti považuje za rozhodujúce pri preukázaní dôvodu pre odovzdanie dieťaťa matke a tvrdí, že striedavá starostlivosť v danom prípade nie je v záujme maloletej. Je nepochybné i z vyjadrenia otca v podanom odvolaní, že nemá záujem o striedavú starostlivosť, nerešpektuje rozhodnutie súdu, maloletú odmieta matke odovzdať v určenom čase a tvrdí, že len on je schopný sa o dieťa postarať.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.